

SELETUSKIRI

regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Regionaal- ja põllumajandusministri 9. septembri 2024. a määruse nr 60 „Perioodi 2023–2027 arendusosaku toetuse andmise tingimused ja kord“ muutmine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõike 2, § 12 lõike 3 ja § 24 lõike 1 alusel.

Määrusega kehtestatakse kooskõlas „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava aastateks 2023–2027“ (edaspidi *strateegiakava*) sekkumise „Innovatsioonikoostöö projektid – Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühma projektid“ raames antava arendusosaku toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna nõunik Gret-Kristel Mällo (625 6553, gret-kristel.mallo@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Maarika Arro (625 6197, maarika.arro@agri.ee) ja keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga täpsustatakse peamiselt toetuse taotlemisel ja määruse rakendamisel ilmnunud kitsaskohti, leevendatakse taotlemise nõudeid ja vähendatakse taotleja halduskoormust. Määruse muudatuste väljatöötamisel on arvestatud Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) ettepanekutega.

Eelnõu punktiga 1 asendatakse §-s 5 läbivalt sõnad „abikõlbliku kulu maksumusest“ sõnadega „abikõlblikest kuludest“, tegemist on keelelise muudatusega, millega ühtlustatakse perioodi 2023–2027 investeringutoetuste määruste sõnastusi.

Eelnõu punktiga 2 asendatakse § 6 lõike 1 punktis 1 sõnad „elluviimisega seotud“ sõnadega „ellu viiva töötaja“, et täpsustada abikõlbliku tööjõukulu sisu. Muudatusega kõrvaldatakse võimalik ebaselgus tööjõukulu määratlemisel.

Eelnõu punktiga 3 sõnastatakse § 6 lõike 1 punkt 3 ümber järgmiselt: „innovatsiooniprojekti elluviimiseks vajalike materjalide, teenuste ja tööde kulu“, et täpsustada abikõlblike kulude loetelu. Muudatusega tuuakse sõnastus vastavusse praktikas esinevate kululiikidega ning välditakse tõlgendamisprobleeme.

Eelnõu punktiga 4 sõnastatakse § 6 lõige 3 ümber järgmiselt: „Abikõlbliku kulu eest peab olema tasutud innovatsiooniprojekti abikõlblikkuse perioodi jooksul. Innovatsiooniprojekti abikõlblik periood on taotluses märgitud kestus, mis on minimaalselt neli kuud ja maksimaalselt 18 kuud,“ et selgelt eristada abikõlbliku perioodi mõistet ning rõhutada, et selle määrab taotleja oma taotluses. Muudatus ei muuda kehtivat sisu, vaid väldib võimalikku ebaselgust taotlejate jaoks.

Eelnõu punktiga 5 täiendatakse § 6 lõiget 4 sõnaga „kuni“, et selgelt võimaldada abikõlblikkuse perioodi pikendamist ka lühema aja võrra kui kaks kuud. Varasem sõnastus võis jätta mulje, et pikendamine toimub alati kahe kuu ulatuses. Muudatusega suureneb paindlikkus taotleja jaoks.

Eelnõu punktiga 6 asendatakse § 7 lõikes 2 arv „5000“ arvuga „10 000“. Muudatuse eesmärk on vähendada väiksema mahuga ostude puhul ostumenetluse läbiviimise kohustust, kuid taotleja peab siiski esitama kulude kohta põhjenduse. Muudatus vähendab taotlejate halduskoormust, kuna kolme hinnapakkumuse küsimise nõue rakendub edaspidi suuremate kulude puhul.

Eelnõu punktiga 7 sõnastatakse § 7 lõige 5 ümber, et täpsustada huvide konflikti regulatsiooni. Uue sõnastusega laiendatakse huvide konflikti mõistet, hõlmates lisaks toetuse saajale ka tema töötajaid, juhatuse liikmeid ja teisi isikuid, kes on seotud ostumenetluse ettevalmistamise või korraldamisega. Muudatuse eesmärk on tagada ostumenetluste erapooletus ja läbipaistvus.

Eelnõu punktiga 8 tehakse muudatus § 8 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas ja punktides 1-7 ning punktis 10, millega asendatakse seni kasutusel olnud tekstiosa „EMTAK 2008“ tekstiosaga „EMTAK 2025“. Muudatuse eesmärk on ühtlustada määruse terminoloogia kehtiva majandustegevuse klassifikaatoriga ning tagada, et toetuse tingimused lähtuksid ajakohasest tegevusalade loogikast. Tegemist on tehnilise täpsustusega, mis ei muuda toetatavate tegevuste sisu, vaid tagab vastavuse kehtivale õigusraamistikule.

Eelnõu punktiga 9 sõnastatakse ümber § 8 lõike 1 punktid 8 ja 9, et täpsustada toetatavate tegevusalade loetelu vastavust uuendatud EMTAK 2025 klassifikaatoriga. Muudatuse eesmärk on tagada, et tegevusalade loetelu oleks kooskõlas kehtiva majandustegevuse klassifikaatoriga. Muudatus ei muuda kehtivat sisu, vaid väldib võimalikku ebaselgust taotlejate jaoks.

Eelnõu punktiga 10 täiendatakse § 8 lõiget 2, lisades toetuse saajate hulka tulundusühistu. Muudatusega laiendatakse taotlejate ringi, et kaasata ka tulundusühistud, kelle tegevus vastab määruses sätestatud nõuetele.

Eelnõu punktiga 11 jäetakse § 9 punktist 5 välja sõnad „ega ole ühe aasta jooksul enne taotluse esitamist tegutsenud“. Muudatusega vähendatakse piiranguid innovatsioonipartnerite kaasamisel. Muudatuse eesmärk on suurendada paindlikkust partnerite valikul.

Eelnõu punktiga 12 jäetakse § 10 lõikest 1 välja sõnad „selleks ettenähtud tähtajal“, et viia sätte sõnastus kooskõlla jooksva taotlemise võimalusega.

Eelnõu punktiga 13 sõnastatakse § 10 lõige 2 ümber. Uue sõnastuse kohaselt on toetust võimalik taotleda jooksvalt kuni eelarvevahendite ammendumiseni, mis vähendab halduskoormust ja teeb toetuse taotlemise kohta info saamise taotleja jaoks selgemaks.

Eelnõu punktiga 14 täiendatakse § 10 lõikega 3, millega sätestatakse PRIA-le kohustus avaldada ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel teade jooksva taotlusvooru avamise kohta ning teavitada taotlejaid eelarvevahendite lõppemisest või taotlusvooru peatamisest. Muudatuse eesmärk on tagada taotlejatele selge ja õigeaegne teave taotlusvooru avamise ja lõppemise kohta.

Eelnõu punktidega 15 ja 16 täiendatakse paragrahvi 11 lõiget 1 ja lisatakse sinna, et taotleja peab koos taotlusega esitama ka §-s 7 nimetatud kulude mõistlikkust tõendavad dokumendid

või kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on kuni 10 000 eurot, siis sellise kulu kirjelduse.

Eelnõu punktiga 17 asendatakse § 12 lõikes 2 sõnad „esitamise tähtpäev“ sõnaga „esitamist“, et viia sõnastus kooskõlla jooksva taotlemise tingimustega.

Eelnõu punktiga 18 asendatakse § 14 lõikes 4 arv „80“ arvuga „75“, et vähendada taotluse rahuldamise otsuse tegemiseks ettenähtud tööpäevade arvu. Muudatuse eesmärk on kiirendada taotluste menetlemist ning tagada toetuse taotlejatele otsuste tegemisel varasem tagasiside. Samuti asendatakse sõnad „esitamise tähtpäevast“ sõnaga „esitamist“, et viia sõnastus kooskõlla jooksva taotlemise tingimustega.

Eelnõu punktiga 19 sõnastatakse § 15 lõige 1 ümber, et täpsustada innovatsiooniprojekti elluviimise perioodi. Uue sõnastusega on selgelt sätestatud, et toetuse saaja viib projekti ellu taotluses märgitud abikõlblikkuse perioodi jooksul, mis on 4–18 kuud, arvates PRIA rahuldamise otsusest. Muudatus täpsustab, et projekti abikõlblikkuse periood lähtub taotleja enda taotluses märgitust ning tagatakse, et kõik projektid viiakse lõpule hiljemalt 30. juunil 2029.

Eelnõu punktiga 20 muudetakse § 15 lõike 3 punkti 5 sõnastust, asendades sõna „üldise“ sõnaga „ühise“. Muudatuse eesmärk on viia säte terminoloogiliselt vastavusse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika ametliku nimetuse ja kehtiva õigusraamistikuga. Tegemist on täpsustava muudatusega, mis ei muuda toetuse saaja sisulisi kohustusi, kuid parandab sätte õigusselgust ja terminoloogilist korrektsust.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1–186).

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <https://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Määruse muutmise olulisemate muudatustena on kehtestatud võimalus taotleda toetust jooksvalt kuni eelarvevahendite lõppemiseni, mis suurendab paindlikkust toetuse taotlemisel ja lihtsustab toetuse kasutamist. Samuti laiendatakse taotlejate ringi, lisades senistele mittetulundusühingutele ja maaparandusühistutele ka tulundusühistud, ning kaotatakse varasem ühe aasta piirang innovatsioonipartnerite kaasamisel. Viimane muudatus võimaldab nii ekspertide kui ka teadus- ja arendusasutuste laiemat osalemist projektides. Täiendavalt on täpsustatud abikõlblike kulude loetelu ja abikõlblikkuse perioodi määramist, tõstetud

ostumenetluse piirmäära, laiendatud huvide konflikti regulatsiooni ning lühendatud taotluste menetlustähtaega, mis kokkuvõttes suurendab õigusselgust ja vähendab taotlejate halduskoormust.

Määruse kehtestamine ei too endaga kaasa organisatsioonilisi muudatusi avalikus sektoris. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi haldusalas ei muutu määruse jõustumisel ülesannete ega pädevuse jaotus. Määruse rakendamisest ei tulene välissuhetealast, sotsiaalset, sealhulgas demograafilist mõju, samuti ei ole määruse muudatustel mõju riigi julgeolekule, elu- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule ega kohaliku omavalitsuse korraldusele. Määruse rakendamiseks vajalikke menetlustoiminguid teeb PRIA, kellel on olemas vajalik haldussuutlikkus ja tehniline võimekus.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid riigieelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse koostöölastamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise koostöölastamise infosüsteemi EIS kaudu ning arvamuse andmiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile, Maaelu Teadmuskeskusele, Keskkonnainvesteeringute Keskusele, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale, Eesti Talupidajate Keskliidule ja Eesti Toiduainetööstuse Liidule.